

Egy szenvedélyes üvegfestő

Bráda Tibor festőművész barátommal már évtizedek óta ismerjük egymást. Több művésztelepen is találkoztunk, és együtt alkottunk, pl. a hajdúszoboszlói nemzetközi művésztelepen mint egy nemzetközi baráti társaság tagjai, ahol ő számos festménnyel szerepelt. Erdélyben, a felsőbányai nemzetközi művésztelepen festői bányahegyeket örökítettünk meg. A topolyai nemzetközi művésztelepen már több ízben is találkoztunk, számomra a legmaradandóbb élményt akkor szerezte, amikor egyszer egy már kész, a *Pannon madonna* c. különös festményével jelent meg.

Bráda Tibor nemcsak kiváló alkotó, de nagyon kedves, közvetlen, segítőkész, igazán példás, jó barát is.

A Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban Ujváry Lajos, a Magyar Képzőművészeti Főiskolán Szentiványi Lajos festőművész volt a tanára, mestere. 1971-től 40 éven át tanított a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán, miközben számtalan egyéni és csoportos kiállítása nyílt itthon és külföldön. Művészetében az olaj-, akril- és pasztelltechnikák mellett igen jelentős helyen szerepel az akvarell, valamint az üvegfestészet. „Bráda Tibor festészete és üvegfestészete egyaránt figurális – szimbolikus, ugyanakkor alapvetően a színkezeltésre épülő. A kompozíciót szinte mindenkor egy karakteres szín uralja, a kiegészítő színek az ábrázolás lényeges pontjain találhatóak. Bráda a színek szubjektív térszervező szerepét alakította ki” – írja róla Varga Vera művészettörténész.

Üvegfestészetében egyaránt jelen vannak a szakrális és profán tematikák. Alkotásai egyéni stílusúak, sajátos képviláguk van, kellemes hangulatúak, szabad felfogásúak, fantáziadúsak, és életörömet sugároznak. Önéletrajzából megtudhatjuk, nemcsak hogy volt kitől örökölnie a művészetek iránti hajlamot, hanem tovább is örököltette gyermekeiben.

„Karcagon születtem 1941. szeptember 18-án. Édesanyám, Hajnal Katalin a karcagi református pap leánya, nagyon szépen akvarellező tanítónő volt. Apámat, Bráda Lajost, aki matematika- és fizikatanár volt a karcagi gimnáziumban, SAS-behívóval a nordhauseni »vágóhídra« küldték 1944-ben. A legszívesebben családommal, feleségemmel, Deák Ilona festőművésszel, leányimmal, Bráda Judit bőrműves iparművésszel és Bráda Enikő keramikus iparművésszel szeretek kiállítani. Az akvarellműfaj egész életemet végigkíséri.”

Színvilága ragyogóan tiszta, színskálája rendkívül gazdag. Színei sokszor a leheletnyi finomságú halk líraitól az ércesen zengő erőteljesig terjednek.

Táblaképeinek jellemző jegyeit vizsgálva megállapítható, hogy a művész sohasem lépi át a figurális határát. A látványelemekből, a valós élethelyzetekből építi fel kompozícióit.

„Bráda Tibor festői életműve a klasszikus festészeti hagyomány továbbéltetése jegyében bontakozott ki, amelynek egyik legfontosabb hivatása a látvány, a jelenség természetelvű megragadása és transzformálása dús festőiséggel átítatott képpé avatása” – emeli ki Wehner Tibor művészettörténész. Szerinte ezeket az erényeket kitűnően kamatoztatta, illetve kamatoztathatja a művész a festettüveglablak-művészet terén is, jóllehet „ezek a festői törekvések és értékek mintegy csak áttételesen jelenhetnek meg, lehetnek jelen az olyan különleges, egyedi jegyekkel, önálló kompozíciós törvényszerűségekkal és hallatlan érzékeny, speciális kifejezőeszközökkel és hatóelemekkel felruházott műforma esetében, mint az üveglablak”.

Mégis Bráda ezt a műfajt is igen nagy szenvedéllyel ápolja. Erről így vall: „A táblaképfestészet mellett a murális műfajok, különösen a figurális olmozott üveglablakok készítése a szenvedélyem.”

Egy üvegfestő belső monológja címmel a budapesti Cser Kiadó 2014-ben egy impozáns albumot jelentetett meg Bráda Tiborról. A kiadvány kinyitja előttünk az alkotó műtermét, üvegfestő műhelyét, ahol betekintést nyerhetünk a színes üvegekészítés titkaiba. E mesterség ezeréves múltra tekint vissza. A századok során az alapvető szabályok nem változtak. A ma élő művészek hasonlóan dolgoznak, mint a gótikus katedrálisok üveglakainak alkotói. Van azonban olyan fortélyok, amelyekre minden mesternek magának kell rátalálnia. Bráda Tibornak nincsenek titkai, tapasztalatait megosztja olvasóival. A könyv azoknak szól, akik maguk is készítenek üvegeképeket, de azoknak is, akik szeretnék üvegeképeket festeni. Az albumot örömmel forgathatják azok az olvasók is, akiket befogadóként csodálattal tölt el ez a fajta művészet és különösen Bráda Tibor impozáns munkássága.

E szenvedélyes művész a magyar festészet népszerűsítéséért és megbecsüléséért is szenvedéllyel próbált tenni valamit, az ő ötlete nyomán született meg a Magyar Festészet Napja (október 18-a Szent Lukácsnak, a festők patrónusának

névnapja) rendezvény 2002-ben, amelynek a főszervezője. Az évek folyamán országos, sőt határon túlra nyúló, többnapos rendezvénné nőtte ki magát a kezdeményezés. A Magyar Festészet Napjának nyitórendezvényén a műzsák testvériségének szellemében pantomim-előadáson vesznek részt az alkotók és a kiállításlátogatók. Bráda Tibor egyik üvegeképét (*Egy mímus angyala*) a mozgásművészet témájának szentelte. Ezt az érdekes alakzatú képet a mozgásművészet tiszteletére emelt oltárnak nevezi Sípos Endre, majd így folytatja a kép elemzését: „A vizuális önkifejezés ősforrása, lelki történéseink tükre az emberi arc, s az emberi kéz, melynek gesztusai jelzik az érzékelt világhoz, s az érzékelésen túli világhoz való viszonyunkat: imára kulcsolt kéz. Ég felé nyíló-elengedő tenyér. Tenyéren futó életvonal. Ég és föld között. Érezzük a felfelé való áramlást, a felhőkön áthatoló fényt. Egy vidám angyal közvetítő szerepet tölt be a földi és az égi szféra között.” Az *Aracs* e számának címlapjára ezt az alkotást választottam.

Bráda Tibor munkásságáért Munkácsy-díjban részesült, és a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjével tüntették ki.

Bráda Tibor